

Zmiany w zakresie wymagań ogólnych i szczegółowych egzaminu maturalnego z HISTORII

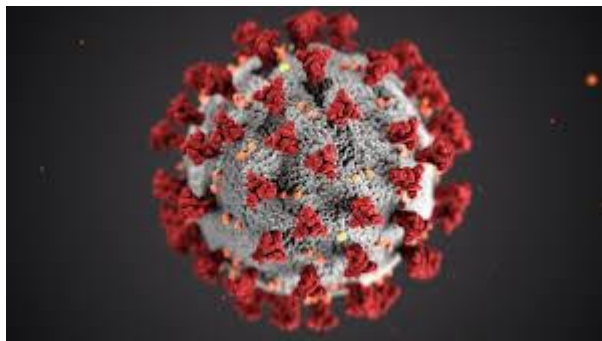
ROK SZKOLNY 2020/ 2021

Dlaczego to zrobiono?

Co zrobiono?

- **Zmiana wymagań egzaminacyjnych na egzamin maturalny w roku szkolnym 2020-2021**
- **Podstawa programowa bez zmian**

Kto to zrobić?

- Zmiany zaproponowali:
 - Eksperci CKE/ OKE
 - Nauczyciele akademicy
 - Nauczyciele szkół średnich i podstawowych
- Przeprowadzono konsultacje społeczne

Zasada kumulatywności

- Na każdym wyższym etapie edukacyjnym obowiązują wymagania z etapów poprzednich.
- Dlatego należy zapoznać się nie tylko z podstawą do konkretnego etapu edukacyjnego, ale i z wymaganiami do wcześniejszych etapów.

Praca nauczyciela

- Podręcznik to nie jest „*podstawa programowa*”!

Ważne terminy

- Pomiędzy grudniem 2020 r. a majem 2021 r. OKE przeprowadzą szkolenia dla egzaminatorów dotyczące sprawdzania prac egzaminacyjnych w 2021 r.
- W marcu 2021 r. będzie miał miejsce maturalny egzamin próbny.

UZASADNIENIE ZMIAN W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ Z HISTORII DLA IV ETAPU EDUKACYJNEGO – ZAKRES ROZSZERZONY

Uzasadnienie...

1. Mając na względzie fakt, że obowiązująca podstawa programowa oraz praktyka nauczania historii w szkołach koncentruje się na historii cywilizacji zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski, zostały z podstawy programowej usunięte treści dotyczące historii innych obszarów geograficznych, które pojawiają się jedynie epizodycznie – albo w związku z wydarzeniami i procesami zachodzącymi w przywołanym kręgu Polski i Zachodu.

Uzasadnienie...

2. Nie pomijając istotnych obszarów, okresów i zagadnień, których brak zaburzyłby rozumienie procesów historycznych, usunięto zapisy dotyczące szczegółowej faktografii. Opanowanie treści usuniętych zapisów wymagałoby od uczniów znacznego wysiłku i czasu.

Uzasadnienie...

3. Usunięto zapisy, które wymagały synchronizacji najważniejszych wydarzeń z dziejów Polski z wydarzeniami europejskimi, gdyż m.in. opanowanie tzw. myślenia historycznego, przy braku interakcji między nauczycielami a uczniami i przerwaniu ciężarów przygotowań do indywidualnej pracy uczniów, sprowadzałoby się do pamięciowego przyswojenia tych powiązań.

Uzasadnienie...

4. Kierując się opisanymi wyżej przesłankami usunięto również zapisy sprawdzające znajomość historii historiografii. Znajomość ich nie jest konieczna do realizacji założeń pozostałych punktów podstawy programowej.

Uzasadnienie...

5. Usunięte treści występowały tylko w podstawie programowej dla IV etapu edukacyjnego – zakres rozszerzony lub stanowiły rozszerzenie zagadnień opisanych wymaganiami z III etapu edukacyjnego (gimnazjum) i z zakresu podstawowego IV etapu edukacyjnego (pierwsza klasa szkoły ponadpodstawowej).

Usunięte treści (przykłady)

I. Starożytność

1. Cywilizacje Bliskiego i Dalekiego Wschodu

- 1) charakteryzuje uwarunkowania geograficzne i historyczne Bliskim i Dalekim Wschodzie;

11. Chiny po II wojnie światowej. Uczeń:

- 1) opisuje główne etapy w dziejach komunistycznych Chin;
- 2) charakteryzuje maoistowską odmianę komunizmu;
- 3) charakteryzuje międzynarodową pozycję Chin w okresie rywalizacji ZSRR i Stanów Zjednoczonych oraz po rozpadzie ZSRR.

Wymagania koncentrują się na historii cywilizacji zachodniej. (p.1)

Usunięte treści (przykłady)

2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytności

1) charakteryzuje geograficzne uwarunkowania

2) wyjaśnia przemiany ustrojowe w Atenach i polisach
we greckich polis;

3) rozpoznaje dokonania kulturowe Greków w dziedzinie architektury

Usunięcie szczegółowej
faktografii, przy zachowaniu
zasadniczych procesów (p.2)

IV. Wiek XIX

1. Europa napoleońska. Uczeń:

1) opisuje kierunki i etapy podbojów Napoleona; charakteryzuje napoleońską ideę imperium;

2) wyjaśnia źródła sukcesów i porażek Napoleona w polityce wewnętrznej i zagranicznej;

Usunięte treści (przykłady)

4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń:

- 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i państwowe w państwie rzymskim i w cesarstwie rzymskim;
- 2) porównuje niewolnictwo w Rzymie i niewolnictwo w świecie bliskowschodnim;
- 3) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w starożytnym Rzymie (od religii prześladowanej, poprzez tolerancję, do religii państwowej);
- 4) prezentuje najważniejsze stanowiska historyczne dotyczące przyczyn upadku państwa rzymskiego;
- 5) rozpoznaje dokonania kultury starożytnego Rzymu w dziedzinie prawa, literatury, nauki i sztuki;
- 6) identyfikuje dzieła kultury starożytnego Rzymu w kulturze współczesnej Europy.

Problem niewolnictwa w starożytnym Rzymie zawiera się w wymaganiu 4.1), zaś aspekt porównawczy jest trudny do samodzielnego opanowania (p.3).

dotyczące przy-

Znajomość historii historiografii nie jest kluczowa dla zrozumienia procesów historycznych. (p.4)

ku kulturowym

Umiejętności trudne do samodzielnego opanowania, mogą przybrać postać wyłącznie pamięciowego przyswojenia. (p.3)

nięte treści (przykłady)

Wystarczy ujęcie treści na poziomie ogólnym, wg zapisów z p. II.1.1).

1. Bizantyzm i islam. (p.3) 2. Islam. (p.3) 3. Islam. (p.3) 4. Islam. (p.3) 5. Islam. (p.3) 6. Islam. (p.3) 7. Islam. (p.3) 8. Islam. (p.3) 9. Islam. (p.3) 10. Islam. (p.3) 11. Islam. (p.3) 12. Islam. (p.3) 13. Islam. (p.3) 14. Islam. (p.3) 15. Islam. (p.3) 16. Islam. (p.3) 17. Islam. (p.3) 18. Islam. (p.3) 19. Islam. (p.3) 20. Islam. (p.3) 21. Islam. (p.3) 22. Islam. (p.3) 23. Islam. (p.3) 24. Islam. (p.3) 25. Islam. (p.3) 26. Islam. (p.3) 27. Islam. (p.3) 28. Islam. (p.3) 29. Islam. (p.3) 30. Islam. (p.3) 31. Islam. (p.3) 32. Islam. (p.3) 33. Islam. (p.3) 34. Islam. (p.3) 35. Islam. (p.3) 36. Islam. (p.3) 37. Islam. (p.3) 38. Islam. (p.3) 39. Islam. (p.3) 40. Islam. (p.3) 41. Islam. (p.3) 42. Islam. (p.3) 43. Islam. (p.3) 44. Islam. (p.3) 45. Islam. (p.3) 46. Islam. (p.3) 47. Islam. (p.3) 48. Islam. (p.3) 49. Islam. (p.3) 50. Islam. (p.3) 51. Islam. (p.3) 52. Islam. (p.3) 53. Islam. (p.3) 54. Islam. (p.3) 55. Islam. (p.3) 56. Islam. (p.3) 57. Islam. (p.3) 58. Islam. (p.3) 59. Islam. (p.3) 60. Islam. (p.3) 61. Islam. (p.3) 62. Islam. (p.3) 63. Islam. (p.3) 64. Islam. (p.3) 65. Islam. (p.3) 66. Islam. (p.3) 67. Islam. (p.3) 68. Islam. (p.3) 69. Islam. (p.3) 70. Islam. (p.3) 71. Islam. (p.3) 72. Islam. (p.3) 73. Islam. (p.3) 74. Islam. (p.3) 75. Islam. (p.3) 76. Islam. (p.3) 77. Islam. (p.3) 78. Islam. (p.3) 79. Islam. (p.3) 80. Islam. (p.3) 81. Islam. (p.3) 82. Islam. (p.3) 83. Islam. (p.3) 84. Islam. (p.3) 85. Islam. (p.3) 86. Islam. (p.3) 87. Islam. (p.3) 88. Islam. (p.3) 89. Islam. (p.3) 90. Islam. (p.3) 91. Islam. (p.3) 92. Islam. (p.3) 93. Islam. (p.3) 94. Islam. (p.3) 95. Islam. (p.3) 96. Islam. (p.3) 97. Islam. (p.3) 98. Islam. (p.3) 99. Islam. (p.3) 100. Islam. (p.3)

1) charakterystyczne cechy: łaciński, bizantyjski, arabski;

2) opisuje charakterystyczne cechy bizantyjskiego systemu politycznego;

3) wyjaśnia wpływ cywilizacji islamskiej na cywilizację łacińską i bizantyjską;

4) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji islamskiej w zakresie architektury, sztuki i nauki.

Znajomość historii historiografii nie jest kluczowa dla zrozumienia procesów historycznych (p.4)

4. Polska w okresie wczesnym

- 1) prezentuje główne stanowiska historiografii dotyczące etnogenezy Słowian;
- 2) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji;
- 3) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w X–XII w.;
- 4) rozpoznaje tendencje centralistyczne i decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w.;
- 5) synchronizuje najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w X–XII w.

Umiejętności trudne do samodzielnego opanowania, mogą przybrać postać wyłącznie pamięciowego przyswojenia. (p.3)

Usunięte treści (przykłady)

7. Dział... XIV, XV... II...
4) wyjaśnia przyczyny rozpadu ZSRR i bloku wschodniego;
3. I 5) opisuje przeobrażenia ustrojowe w państwach Europy Środkowo-
1 -Wschodniej i rozpoznaje charakterystyczne cechy procesu dekomu-
nizacji w państwach bloku wschodniego po 1989 r.;
- 6) synchronizuje najważniejsze wydarzenia z dziejów świata, Europy Zachodniej i Środkowo-Wschodniej oraz Polski.
- 2) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu... na tle europejskim oraz synchronizuje... Polski w XVI w.
- Umiejętności trudne do samodzielnego opanowania, mogą przybrać postać wyłącznie pamięciowego przyswojenia. (p.3)
- 6) synchroni... w XIV-XV w.
polskich, z...
5) synchronizuje najważniejsze wydarzenia z okresu rozbitcia dzielnicowego i dziejów Europy.

Usunięte treści (przykłady)

4. Walka o niepodległość

1) charakterystyka

Znajomość historii historiografii nie jest kluczowa dla zrozumienia procesów historycznych (p.4)

zeń:

rców wo-

2) rozpoznaje etapy i formy tożsamości narodowej;

3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych;

4) prezentuje oceny polskiej historiografii dotyczące powstań narodowych;

5) charakteryzuje koncepcje polityczno-społeczne Wielkiej Emigracji XIX w. i ich wpływ na życie polityczno-społeczne w trzech zaborach;

6) ocenia dorobek kultury polskiej XIX w. i jej wpływ na kształtowanie się tożsamości narodowej Polaków.

Wymagania koncentrują się na historii cywilizacji zachodniej. (p.1)

Usunięte treści (przykłady)

Usunięcie szczegółowej faktografii, przy zachowaniu zasadniczych procesów (p.2) i koncentracja na historii europejskiej.

1. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm.
Uczeń:
 - 1) charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie w Ameryce; opisuje procesy kolonizacji i ekspansji europejskiej w Nowym Świecie; ocenia długofalowe konsekwencje wielkich odkryć geograficznych dla Ameryki, Azji, Afryki.
 - 2) opisuje udział poszczególnych państw europejskich w podziale Nowego Świata w XVI–XVIII w.;
 - 3) ocenia wpływ odkryć geograficznych i ekspansji kolonialnej na życie gospodarcze i kulturowe Europy;
 - 4) ocenia długofalowe konsekwencje wielkich odkryć geograficznych dla Ameryki, Azji, Afryki.

6. Europa i świat

- 1) charakterystyka państw i państw w państwach
- 2) charakterystyka polityczny i społeczny imperium rosyjskiego na tle przemiany wiekowej Europy;
- 3) opisuje zasięg i ekspansję kolonialną Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Rosji i Stanów Zjednoczonych;
- 4) analizuje polityczne, gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce;
- 5) charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi badań naukowych; rozpoznaje najważniejsze czynniki XIX w.;
- 6) rozpoznaje do

Usunięcie szczegółowej faktografii. Na poziomie ogólnym wystarczy zapis w p. IV.6.4). (p.2)

unięte t
przykład

Niekonieczne uszczegółowienie. Wystarczy ujęcie treści na poziomie ogólnym, wg zapisów z p. IV.6.1).

Umiejętności trudne do samodzielnego opanowania, mogą przybrać postać wyłącznie pamięciowego przyswojenia. (p.3)

Czego nie będzie

Zadanie 5.

Poczet władców piastowskich

W ten sposób [...] Polska po raz pierwszy dostała chwały królestwa i odtąd książęta polscy nie byli już podlegli władzy królów rzymskich. Ten zaś król Polski, Bolesław, zwany Zwycięskim i Pobożnym, rozszerzył granice swego królestwa i rozślawił imię swego narodu, a władza jego i państwo rozciągało się od wielkiej rzeki [...] Dunaju aż do rzeki Sali w Saksonii pod Halle i od Kijowa [...] aż do gór Karyntii. Po nim objął władzę królewską syn jego, Mieszko. Z kolei jako trzeci królował syn Mieszka [...], Kazimierz [...]. Po nim jako czwarty

Zadanie 5.3. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Ostatni z wymienionych w źródle władców Polski panował współcześnie z

- A. Włodzimierzem Wielkim, władcą Rusi.
- B. papieżem Grzegorzem VII.
- C. cesarzem Henrykiem V.
- D. Janem bez Ziemi, władcą Anglii.

Czego nie będzie

Zadanie 16. (0–1)

Adachi Ginkō¹, *Szwaczki*, 1887 r.

Na podstawie: N. Fergusson, *Cywilizacja. Zachód i reszta świata*, Kraków 2013, il. po s. 336.

¹Adachi Ginkō – japoński artysta, tworzył w okresie 1873–1908.

Podaj stosowaną w historiografii nazwę przemian kulturowych w Japonii, o których świadczy scena przedstawiona na ilustracji. Odpowiedź uzasadnij.

Odpowiedź:

Uzasadnienie:

.....

Dziękuję za uwagę

ROBERT ŚNIEGOCKI